

**ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛІЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА:
ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД****LEGAL REGULATION INTELLECTUALIZATION OF SOCIETY:
EXPERIENCE OF FOREIGN STATES****Поперечнюк В.М.,****старший науковий співробітник***Науково-дослідний інститут інформатики і права
Національної академії правових наук України*

Статтю присвячено аналізу основних засад правового регулювання суспільних відносин у сфері підвищення інтелектуального потенціалу людини та суспільства в зарубіжних державах. Досліджено особливості законодавчого регулювання базових сфер суспільного життя, що сприяють провадженню комплексної державної політики у сфері інтелектуалізації суспільства.

Ключові слова: інтелектуалізація, правовідносини, інтелектуальний потенціал, освіта, наука, інновації, інформаційний простір.

В статье проводится анализ основных принципов правового регулирования общественных отношений в сфере повышения интеллектуального потенциала человека и общества в зарубежных государствах. Исследованы особенности законодательного регулирования базовых сфер общественной жизни, что способствуют проведению комплексной государственной политики в сфере интеллектуализации общества.

Ключевые слова: интеллектуализация, правоотношения, интеллектуальный потенциал, образование, наука, инновации, информационное пространство.

The article analyzes the basic principles of legal regulation of social relationship in the area of intellectual potential of individuals and society in foreign countries. It was determined that a finding of legal presence, they should include the following elements: composition objective, subjective composition, content and legal facts. In addition, an important attribute relationships that distinguishes them from other types of social relations is the presence of right fixing and securing the state.

Despite the fact it was the features of legislative regulation of the basic spheres of public life, contributing proceedings comprehensive state policy in the sphere of intellectualization of society leading countries, namely Sweden, the USA, Japan and France, has not resolved questions of legal relations in the sphere of intellectualization society, both in Ukraine and other countries of the world.

The main elements of intellectualization of society was included education, science, innovation and information easy, because they directly affect the level of intellectual potential of society.

Proved that the leading countries of the world have very effective public policy in these areas, which promotes the intellectualization of society, the positive experience of the proceedings of certain measures to enhance the intellectual potential of society, of foreign states makes it possible in the future development of Ukraine's state policy in the sphere of intellectualization of society and appropriate its legislative support.

Key words: intellectualization, legal, intellectual capacity, education, science, innovation, information space.

Законодавче закріплення будь-яких суспільних відносин – це їх легалізація, що по факту полягає у визнанні цих відносин законодавцем та його участі у регулюванні останніх. Тобто законодавчий орган державної влади визнає наявність певних суспільних відносин і не залишається осторонь, а навпаки, долучається з метою їх регулювання до вироблення єдиних чітких правил для всіх учасників таких відносин.

Правовідносини, що у перспективі (переважно за наявності політичної волі правлячої сили) можуть виникнути внаслідок правового врегулювання процесу інтелектуалізації суспільства. При цьому такі відносини будуть легітимовані законодавчою гілкою влади та охоронятимуться державою. Правовідносини, що виникають у сфері інтелектуалізації суспільства, як і будь-які суспільні відносини, що регулюється нормами права, повинні складатись із суб'єктів, об'єкту, змісту та юридичних фактів [1, с. 525].

Метою статті є вивчення зарубіжного досвіду законодавчого закріплення сприяння підвищенню інтелектуального потенціалу суспільства.

Отже, розглянемо детально структуру правовідносин у сфері інтелектуалізації суспільства.

Суб'єктний склад даних правовідносин є досить різноманітним. Зокрема, до них можна віднести: фізичних осіб (людина і громадянин), юридичних осіб (підприємства, установи, організації незалежно від форми власності), громадські об'єднання (відповідно до Закону України «Про громадські об'єднання») [2] та суб'єкти владних повноважень (тобто держава через систему органів державної влади).

Об'єктом таких правовідносин виступає процес підвищення рівня інтелектуального розвитку та потенціалу

суспільства. А їхній зміст полягає в наявності суб'єктних прав, обов'язків, повноважень та відповідальності суб'єктів правовідносин.

Четвертим елементом правовідносин є юридичні факти – підстави виникнення, зміни та припинення правовідносин [1, с. 525].

Тобто правові відносини у будь-якій сфері повинні містити обов'язково перераховані вище складники, при цьому відсутність хоча б одного з них дає підстави вважати їх недійсними. Окрім того, важливим атрибутом правовідносин, що відрізняє їх від інших видів суспільних відносин, є наявність їх правового закріплення та гарантування державою. На жаль, можемо констатувати відсутність в Україні правовідносин у сфері інтелектуалізації суспільства, така ж ситуація відбувається й в інших державах (навіть розвиненіших та прогресивніших від України).

Заради справедливості варто зазначити, що сам термін «інтелектуалізація суспільства» на рівні законодавчих актів зарубіжних держав не фігурує як об'єкт правовідносин. Проте конструктивно вибудована система державної політики, спрямованої на розвиток освіти, науки, технологій та контентного наповнення інформаційного простору, що є невід'ємними компонентами підвищення інтелектуального потенціалу населення, може слугувати аргументом на користь провадження процесу інтелектуалізації суспільства у зарубіжних державах.

Одним з основних показників інтелектуалізації суспільства є система освіти. Однією з країн із найвищим рівнем вищої освіти та якості життя, загалом, є Королівство Швеція, важливим принципом побудови вищої освіти якої є «свобода відповідальності», тобто заняття студента та вчителя

зводяться до мінімуму. Студент займається самоосвітою індивідуально та в групах, викладач здебільшого є куратором, а не вчителем. Цікавим є те, що у Швеції парламент та уряд несуть спільну відповідальність за формування та розвиток вищої освіти і досліджень, адже вони ухвалюють рішення про напрями, принципи і розподіл ресурсів. Активний розвиток наукових досліджень зумовлений належним фінансуванням та безпосередньою зацікавленістю у результатах проведених досліджень. Хоча лише близько 25% від необхідних фінансових ресурсів, що становить трохи більше 1% від ВВП, фінансує держава у цю сферу, а близько 75% у дослідження інвестують приватні компанії [3].

Важливим аспектом інтелектуалізації суспільства є безперервність освіти та навчання протягом життя, і якщо в Україні це питання практично не врегульовано, то проблематиці навчання дорослих у Швеції приділена значна увага: зокрема, це питання регламентується не лише Законом про освіту (Education Act, (Skollagen SFS 2010:800), а й низкою підзаконних актів: Постановою про ринок праці програм підготовки (The Ordinance on Labour Market Training Programmes (Förordning (2000:634) om arbetsmarknadspolitiska program), Постановою про муніципальну освіту дорослих (пов'язані веб-сайти) (The Ordinance on municipal adult education (related website) (Förordning (2002:1012) om kommunal vuxenutbildning), Указом про державні субсидії для професійної та певної освіти дорослих у гімназіях теоретичного рівня (The Ordinance on state subsidies for vocational and certain theoretical adult education at upper secondary school level Förordning (2009:43) om statsbidrag för yrkesinriktad och viss teoretisk vuxenutbildning på gymnasial nivå), Розпорядженням про спеціальну освіту для дорослих (The Ordinance of special needs education for adults Förordning (1992:736) om vuxenutbildning för utvecklingsstörda), Постановою про навчання в Швеції для іммігрантів (The Ordinance on Swedish tuition for immigrants (Förordning om svenskundervisning för invandrare) та Постановою про державні субсидії на додаткові освітні програми (The Ordinance on government subsidies to supplementary education programmes (Förordning om statligt stöd till kompletterande utbildningar) [4].

Так, для надання кожному можливості отримати освіту щорічно організують майже 350 тис. навчальних гуртків по всій країні, в яких займаються близько 3 млн. учасників; також функціонує більше 100 народних університетів та близько 150 вищих народних шкіл по всій країні [5].

Лідуючі позиції щодо розвитку науки в сучасному світі займають Сполучені Штати Америки: чого тільки варта «Кремнієва долина» – великий конгломерат провідних університетів високотехнологічних компаній та інновацій, що так чи інакше пов'язані між собою або потенційно можуть провадити спільні проекти та дослідження. Варто зауважити, що в США розвивається як академічна університетська наука, так і позауніверситетська, причому остання явно домінує, адже станом на 2013 р. фінансувалось лише 15% видатків проведення досліджень та експериментальних проектів у закладах вищої освіти з державного бюджету, що становило понад 450 млрд. дол., або 2,8% ВВП, інші ж витрати покривались за рахунок приватних структур, спонсорської допомоги тощо [6].

Також до основних показників інтелектуалізації суспільства слід віднести ставлення до науки, її розвитку та вирішення питань захисту національного інформаційного простору.

У США працює Американська академія, що утворена у 1780 р. Формується вона обранням найвидатніших людей зі сфери науки, освіти, бізнесу, державного управління і мистецтва. А також діє Національна академія наук, що була заснована у 1863 р. та функціонує як приватна, неурядова організація, з метою проведення консультацій для народу з питань науки і техніки [7]. У її складі також функціонують Національна академія інженерії (1964 р.)

та Інститут медицини (1970 р.) (нині Національна академія медичних наук). Така структура утворена для забезпечення незалежного, об'єктивного аналізу та розробки рекомендацій щодо соціально важливих питань розвитку нації, а також для проведення інших заходів, спрямованих на вирішення складних проблем і прийняття обґрунтованих рішень державної політики [7].

Ключовими актами, що регулюють розвиток науки в США, є певні закони. Так, основними цілями Закону «Про організацію та пріоритети науково-технічної політики» (National Science and Technology policy, organization and priorities of 1976) є оздоровлення економіки країни, проведення наукових і технологічних досліджень з метою задоволення внутрішніх потреб та просування зовнішніх інтересів, а також підготовка, навчання та перепідготовка фахівців у сфері науки і техніки [8]. Закон «Про національний науковий фонд» (National Science Foundation Act of 1950) закріплює основні завдання Фонду, що полягають у сприянні розвитку та заохоченні національної політики у сфері просування фундаментальних досліджень та науки, обміні науковою інформацією між ученими тощо. При цьому в законі передбачені засоби ініціювання та підтримки фундаментальних наукових досліджень різних сфер науки за рахунок укладання договорів або інших домовленостей на проведення досліджень (у т.ч. грантів, позик та ін. форм допомоги) [9].

Головна мета Закону Стівенсона-Вайдлера «Про інноваційні технології» (Stevenson – Wydler technology Innovation act of 1980) – сприяння розвитку технологічних інновацій для досягнення національних, економічних та ін. цілей. Прийняття даного акта сприяло створенню університетських афілійованих центрів, що провадять дослідження у сферах технологічного та інноваційного розвитку; надають допомогу приватним особам та представникам малого бізнесу щодо оцінки конструктивності інноваційних ідей; надають технічну допомогу та консультування представникам промисловості; проводять розробку навчальних програм та підготовку кадрів для провадження нових досліджень [10].

Також основні засади сприяння підвищенню інтелектуального потенціалу суспільства в США простежуються у Законі «Про інновації в малому бізнесі» (Small business innovation act of 1982), адже його норми визначають, що Федеральні агентства зобов'язані виділяти асигнування на проведення дослідницьких робіт [11].

Активний розвиток державної політики у сфері інновацій, тобто впровадження й активне використання результатів наукових та науково-технічних досліджень у виробництво, спостерігається в Японії. Впровадження новітніх результатів науки і техніки у виробництво є одним із найважливіших показників ефективності роботи науки та запорукою належного її фінансування не лише державою, а й приватними структурами. Тобто інноваційний потенціал держави є індикатором розвитку науки і техніки в державі [12, с. 249-250].

В Японії питання інновацій регулюються Законом із науково-технічного розвитку, важливим елементом якого є правове закріплення основних механізмів інноваційного розвитку держави та особливостей його фінансування. При Кабінеті Міністрів Японії створена Рада з питань політики у сфері науки і техніки, до повноважень якої віднесено формування та підтримка т. зв. «Базових планів розвитку науки і технологій в Японії». У 2015 році закінчився четвертий базовий план, що передбачав: комплексний розвиток інфраструктури «Наука, технології та інновації», підвищення пріоритетності ролі людських ресурсів у всіх сферах суспільного життя, а також реалізація активної державної політики у галузі науки, технологій та інновацій [13, с. 97].

Крім того, головний виконавчий орган державної влади (Кабмін) Японії провадить політику централізованого

регулювання розвитку науково-технічної та інноваційної сфери. Через розгалужену систему державних органів формуються пріоритети розвитку науки і техніки, а також розробляються оптимальні механізми залучення приватних структур до фінансування різноманітних проектів [14].

Ще одним досить важливим елементом інформаційно-правового забезпечення інтелектуалізації суспільства є якість наповнення інформаційних ресурсів, адже їх контент наукового та розвивального характеру стимулює когнітивні процеси й інтелектуальні здібності людини, а також сприяє задоволенню інформаційних потреб. При цьому варто зважати на ментальні, національні особливості, а також умови життя та розвитку тієї чи іншої нації або держави. Адже для адекватного сприйняття певної інформації, її усвідомлення та перетворення у знання вона має бути актуальною, а головне, зрозумілою людині та відповідати умовам життя суспільства.

Із цієї позиції цікавим видається досвід Франції щодо правового регулювання суспільних відносин, що мають місце в інформаційному просторі. Одним з основоположних законодавчих актів у цій сфері є закон «Про електронні комунікації» (Loi n° 2004-669 du 9 juillet 2004 relative aux communications électroniques et aux services de communication audiovisuelle, JO 10 juillet 2004). Даний акт закріплює заходи з метою обмеження іноземної присутності в інформаційному просторі Франції, а також представлення національних інтересів у франкомовних країнах, покладає обов'язки щодо забезпечення належності та безпечності передачі інформації за допомогою радіочастотного ресурсу на Міністерство внутрішніх справ та Міністерство оборони Франції [15].

Проект Концепції інформаційного протистояння в інформаційно-телекомунікаційних мережах Франції зауважує на необхідності визначення кордонів віртуального інформаційного простору, а також визначає потребу юридичного закріплення механізмів використання наступуючих технологій як у воєнний, так і в мирний час [16].

Важливим елементом підвищення інтелектуального потенціалу суспільства та формування патріотичного ви-

ховання є політика Франції у сфері діяльності ЗМІ та медіапростору. Зокрема, відповідно до законодавства 60% телерадіоефіру має займати національний продукт, причому 40% має транслюватись французькою мовою та у прайм-таймі [17]. Також варто підкреслити суворість французьких мовних законів, у яких визначено обов'язковість вживання французької мови у багатьох сферах суспільного життя (освіта, засоби масової інформації тощо) [18, с. 107].

Зокрема, основними актами, якими регулюються суспільні відносини у сфері інформаційного простору та якість його наповнення, у Французькій Республіці є: вищезгаданий закон «Про електронні комунікації», Закон «Про свободу преси» (Loi du 29 juillet 1881 sur la liberté de la presse Version consolidée au 28 septembre 2015), який у першій же статті проголошує друк та виготовлення книг безкоштовними [19]. Закон «Про свободу спілкування» (Loi n° 86-1067 du 30 septembre 1986 relative à la liberté de communication (Loi Léotard) Version consolidée au 28 septembre 2015) визначає, що зв'язок із громадськістю за допомогою електронних засобів є безкоштовним, прописує виключні випадки обмеження свободи спілкування, а також жорстко регулює питання доступу на медіа ринок іноземних теле- радіокомпаній [20]. Закон «Про модернізацію аудіовізуального мовлення й телебачення майбутнього» (Loi n° 2007-309 du 5 mars 2007 relative à la modernisation de la diffusion audiovisuelle et à la télévision du futur (1) регулює порядок переходу від аналогового формату мовлення до цифрового, що передбачає підвищення якості трансляції медіапродукції [21].

Отже, із зазначеного можна зробити висновок, що хоч у зарубіжних державах відсутня комплексна державна політика у сфері інтелектуалізації суспільства, проте вжито певних ефективних заходів, спрямованих на підвищення рівня інтелектуального потенціалу суспільства. Позитивний досвід провадження певних заходів, спрямованих на підвищення інтелектуального потенціалу суспільства, зарубіжних держав дає можливість щодо перспективи розвитку державної політики України у сфері інтелектуалізації суспільства та належного її законодавчого забезпечення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Скакун О.Ф. Теорія держави і права (Енциклопедичний курс) : підручник / О.Ф. Скакун. – Харків: Еспада, 2006. – 776 с.
2. Про громадські об'єднання [Електронний ресурс]: Закон України від 22.03.2012 № 4572-VI., зі змінами та доповненнями від 26.05.2015 // Офіційний веб-портал Верховної Ради України – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4572-17>.
3. The official site of Sweden (Discover the facts and stories of our countr) [Електронний ресурс] / Other official Sweden sites. – Режим доступу : <https://sweden.se/society/higher-education-and-research/>
4. Sweden: Legislation [Електронний ресурс] / Sveriges Riksdag. – Режим доступу : [https://www.google.com.ua/#q=Education+Act%2C+\(Skollagen++SFS+2010:80](https://www.google.com.ua/#q=Education+Act%2C+(Skollagen++SFS+2010:80).
5. Сіраєва Л.Є. Розвиток освіти дорослих: шведський досвід [Електронний ресурс] / Л.Є. Сіраєва // Theory and methods of educational management. – 2014. – № 2 (14). – Режим доступу : http://www.google.com.ua/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&frm=1&source=web&cd=1&ved=0CBsQFjAAahUKEwj1pMDE3ZzIAhWFj3IKHeKyBw4&url=http%3A%2F%2Ffirbis-nbu.gov.ua%2Fcgi-bin%2Ffirbis_nbu%2Fcgiiirbis_64.exe%3FC21COM%3D2%26121DBN%3DUJRN%26P21DBN%3DUJRN%26IMAGE_FILE_DOWNLOAD%3D1%26image_file_name%3DPDF%2Fttmuo_2014_2_15.pdf&usq=AFQjCNEWGyOf5GsSwu8A5416O28ak93S5Q&bvm=bv.103627116,d.bGQ . – Назва з екрану.
6. Кремень В.Г. Чому треба ухвалити Закон «Про наукову і науково-технічну діяльність» / В.Г. Кремень // Світ. – 2015. – Вересень. – № 33–34. – С. 3.
7. National Academy of Sciences [Електронний ресурс] / National Academy of Sciences. – Режим доступу : <http://www.nasonline.org/about-nas/organization/>
8. Public law 94-282– May 11, 1976. 94th Congress [Електронний ресурс] / GPO (U.S. Government publishing office). – Режим доступу : <http://www.gpo.gov/fdsys/pkg/STATUTE-90/pdf/STATUTE-90-Pg459.pdf>
9. Public law 507-81ST Congress [Електронний ресурс] / GPO (U.S. Government publishing office). – Режим доступу : <https://www.nsf.gov/about/history/legislation.pdf>
10. Stevenson–Wylder Technology innovation act of 1980 [Електронний ресурс] / Office of the Legislative Counsel US House of Representatives. – Режим доступу : <https://legcounsel.house.gov/Comps/Stevenson-wylder%20Technology%20Innovation%20Act%20of%201980.pdf>
11. Public law 97-219-July 22, 1982 [Електронний ресурс]. / Office of nih history National Institutes of health – Режим доступу : <https://history.nih.gov/research/downloads/PL97-219.pdf>
12. Віноградова О.Р. Аналіз світового досвіду інвестиційного забезпечення інноваційної діяльності підприємств / О.Р. Віноградова // Економіка промисловості. – 2012. – № 1-2 (57-58). – С. 247-251
13. Бойко А.В. Зарубіжний досвід формування національних інноваційних систем та його використання в Україні / А.В. Бойко // Економіка і прогнозування. – 2013. – № 4. – С. 91–103.
14. Інноваційні моделі провідних країн світу [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Національної академії наук України. – Режим доступу : http://www.nas.gov.ua/siaz/Ways_of_development_of_Ukrainian_science/article/14016.2.1.001.pdf

15. Loi n° 2004-669 du 9 juillet 2004 relative aux communications électroniques et aux services de communication audiovisuelle (1). [Електронний ресурс]. – Le service public de la diffusion du droit. – Режим доступу : <http://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=JORFTEXT000000439399>

16. Аляжкін Р.В. Правове забезпечення національної інформаційної безпеки / Р.В. Аляжкін, М. П. Федорін // Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. – 2013. – № 4. – С. 91–96.

17. Гнатюк С. Актуальні проблеми державної інформаційної політики в Україні [Електронний ресурс] / С. Гнатюк ; Національний інститут стратегічних досліджень. – Режим доступу : <http://old.niss.gov.ua/Monitor/april08/3.htm> – назва з екрану.

18. Ткаченко С.В. Новели правового регулювання мовних відносин в інформаційній сфері / С.В. Ткаченко // Інформаційне суспільство і держава: проблеми взаємодії на сучасному етапі : зб. наук. ст. та тез наук. повід. за матеріалами міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 26 жовтня 2012 р.) / редкол.: С.Г. Серьогіна, В.Г. Пилипчук, І.В. Яковюк. – Х. : НДІ держ. буд-ва та місц. самоврядування, 2012. – С. 105-108. – С. 107.

19. Loi du 29 juillet 1881 sur la liberté de la presse [Електронний ресурс] / Le service public de la diffusion du droit.. – Режим доступу : <http://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=JORFTEXT000000877119>

20. Loi n° 86-1067 du 30 septembre 1986 relative à la liberté de communication (Loi Léotard) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=LEGITEXT000006068930>

21. LOI n° 2007-309 du 5 mars 2007 relative à la modernisation de la diffusion audiovisuelle et à la télévision du futur (1) [Електронний ресурс] / Le service public de la diffusion du droit. – Режим доступу : https://translate.googleusercontent.com/translate_c?depth=1&hl=ru&prev=search&rurl=translate.google.com.ua&sl=fr&u=http://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do%3FcidTexte%3DJORFTEXT000000248397%26catégorieLien%3Ddid&usg=ALkJrh3MEAG2pySnkS7Y3Qt_bPS0SjZeg

УДК 342.9

ДО ПИТАННЯ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ІНСТИТУТУ ПРИВАТНИХ ВИКОНАВЦІВ В УКРАЇНІ

ON THE ISSUE OF INTRODUCTION OF THE INSTITUTE OF PRIVATE ENFORCEMENT OFFICERS IN UKRAINE

Солонар А.В.,
к.ю.н.,

доцент кафедри адміністративного,
господарського права та фінансово-економічної безпеки
Сумський державний університет

Васильєва В.В.,
студентка юридичного факультету
Сумський державний університет

Стаття присвячена дослідженню окремих аспектів становлення, функціонування і розвитку системи приватного виконання судових рішень за кордоном, особливостей запровадження інституту приватного виконавця в Україні, проблемних аспектів запровадження в Україні приватного виконання судових рішень та ефективності реформування зазначеної системи.

Ключові слова: державний виконавець, інститут приватних виконавців, система приватного виконання, державна виконавча служба.

Статья посвящена исследованию отдельных аспектов становления, функционирования и развития системы частного исполнения судебных решений за рубежом, особенностей внедрения института частного исполнителя в Украине, проблемных аспектов внедрения в Украине частного исполнения судебных решений и эффективности реформирования указанной системы.

Ключевые слова: государственный исполнитель, институт частных исполнителей, система частного исполнения, государственная исполнительная служба.

Given the existing permanent political crisis, difficult economic situation, unsatisfactory general level of functioning of executive and judiciary authorities in Ukraine, we should not expect the significant improvement in the enforcement of court judgments, relying solely on the system of public authorities.

As for our country, it should be noted that in Ukraine the idea of introduction of the institute of private enforcement officers was offered long ago and it is the subject of scientific debate.

Recently, the President submitted to the Verkhovna Rada of Ukraine the draft law on agencies and persons engaged in the enforcement of judgments and decisions of other agencies.

This draft law provides for introduction in Ukraine of a new institution – private enforcement officers enforcing the decisions of courts and other authorities as an alternative to the state executive service, and specifies requirements for private enforcement officers, their admission to the profession, control and specifics of their activities.

This institution operates in many countries of Eastern and Western Europe and some former Soviet countries. Its effectiveness is demonstrated by the facts that none of the countries, which moved to the private form of enforcement or introduced it as an alternative to state enforcement officers, did not return to the old system.

After studying the various forms of enforcement of judgments, we consider it more appropriate to introduce in Ukraine the institution of private enforcement officers by the example of the French model.

Key words: public enforcement officer, institution of private enforcement officers, private system of enforcement, public enforcement service.